

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	3
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
การบริหารสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....	10
การบริหารจัดการ.....	14
แนวคิดด้านกลยุทธ์.....	19
แนวคิดด้านปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหาร.....	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	73
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	93
ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ...	95
ขั้นตอนที่ 2 การสร้างกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการบริหารของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....	101
ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การ พัฒนาคุณภาพการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ...	103

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	106
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาสภาพการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	107
ตอนที่ 2 ผลการสร้างกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการบริหารของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	122
ตอนที่ 3 ผลการศึกษาคงเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การ พัฒนาคุณภาพการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ...	146
5 บทสรุป.....	166
สรุปผลการวิจัย.....	168
อภิปรายผล.....	171
ข้อเสนอแนะ.....	178
บรรณานุกรม.....	180
ภาคผนวก.....	191
ประวัติผู้วิจัย.....	317

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงการสังเคราะห์ปัจจัยคัดสรรที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริหารของนักวิชาการ....	90
2 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภูมิภาค	95
3 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับ สภาพการดำเนินงานการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....	107
4 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติ ด้านการบริหารวิชาการ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามความคิดเห็น ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....	108
5 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติ ด้านการบริหารงบประมาณ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....	110
6 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติ ด้านการบริหารงานบุคคล ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....	112
7 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับการปฏิบัติ ด้านการบริหารทั่วไป ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามความคิดเห็น ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา	114
8 แสดงสภาพแวดล้อมการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ด้านปัจจัยภายใน.....	116
9 แสดงสภาพแวดล้อมการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ด้านปัจจัยภายนอก.....	119
10 แสดง TOWS Matrix กลยุทธ์การบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.....	121
11 แสดง (ร่าง) กลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กลวิธี ตัวบ่งชี้การดำเนินงานตามกลยุทธ์ และเกณฑ์การประเมินกลยุทธ์	123

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
12 แสดงกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการบริหารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กลยุทธ์ย่อย ตัวบ่งชี้การดำเนินงานตามกลยุทธ์ย่อย และเกณฑ์การประเมิน กลยุทธ์ย่อย (ปรับตามข้อเสนอของผู้ทรงคุณวุฒิ)	136
13 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นของ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เกี่ยวกับความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ ของกลยุทธ์การพัฒนาคุณภาพการบริหารของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษา	146
14 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เกี่ยวกับความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การเสริมสร้างบรรยากาศองค์กรสู่ความสำเร็จ ในการปฏิบัติงาน กลยุทธ์ย่อยที่ 1.1 กำหนดมาตรการเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของหน่วยงาน	148
15 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เกี่ยวกับความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การเสริมสร้างบรรยากาศองค์กรสู่ความสำเร็จ ในการปฏิบัติงาน กลยุทธ์ย่อยที่ 1.2 พัฒนาสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวก และเพิ่มงบประมาณ ในการปฏิบัติงาน	149
16 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นของ ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เกี่ยวกับความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การเสริมสร้างบรรยากาศองค์กรสู่ความสำเร็จในการ ปฏิบัติงาน กลยุทธ์ย่อยที่ 1.3 ส่งเสริมการทำงานเป็นทีมของบุคลากร.....	150
17 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เกี่ยวกับความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การเสริมสร้างบรรยากาศองค์กรสู่ความสำเร็จ ในการปฏิบัติงาน กลยุทธ์ย่อยที่ 1.4 ส่งเสริมกิจกรรมที่พัฒนาบุคลากร.....	151

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

- 18 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น
ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เกี่ยวกับความเหมาะสมและ
ความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อเป็นองค์กร
แห่งการเรียนรู้ กลยุทธ์ย่อย 2.1 พัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูล
และจัดสร้างองค์ความรู้ 152
- 19 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็นของ
ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เกี่ยวกับความเหมาะสมและความ
เป็นไปได้ของกลยุทธ์การส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อเป็นองค์กรแห่งการ
เรียนรู้ กลยุทธ์ย่อย 2.2 พัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานของบุคลากร 153
- 20 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น
ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เกี่ยวกับความเหมาะสมและ
ความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อเป็นองค์กร
แห่งการเรียนรู้ กลยุทธ์ย่อย 2.3 เร่งรัดให้บุคลากรพัฒนาตนเอง 154
- 21 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น
ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เกี่ยวกับความเหมาะสมและ
ความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อเป็นองค์กร
แห่งการเรียนรู้ กลยุทธ์ย่อย กลยุทธ์ย่อย 2.4 ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนความรู้
ในการปฏิบัติงาน 155
- 22 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น
ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เกี่ยวกับความเหมาะสมและ
ความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อเป็นองค์กร
แห่งการเรียนรู้ กลยุทธ์ย่อย กลยุทธ์ย่อย 2.5 ส่งเสริมการประเมินและนำผล
การประเมินไปพัฒนาการปฏิบัติงาน 156

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
23 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เกี่ยวกับความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ การพัฒนาการติดต่อสื่อสาร สร้างความสัมพันธ์ ที่ดีขององค์กร กลยุทธ์ย่อย 3.1 กำหนดมาตรการการปฏิบัติงานและ การรายงานผลการปฏิบัติงาน.....	157
24 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เกี่ยวกับความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ การพัฒนาการติดต่อสื่อสาร สร้างความสัมพันธ์ ที่ดีขององค์กร กลยุทธ์ย่อย 3.2 ส่งเสริมกิจกรรมการติดต่อสื่อสาร ของบุคลากร.....	158
25 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เกี่ยวกับความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ การพัฒนาการติดต่อสื่อสาร สร้างความสัมพันธ์ที่ดี ขององค์กร กลยุทธ์ย่อย 3.3 เร่งรัดการประชาสัมพันธ์กิจกรรม ของหน่วยงาน.....	159
26 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เกี่ยวกับความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การพัฒนาการบริหารเวลาเพิ่มประสิทธิภาพ การ ปฏิบัติงาน กลยุทธ์ย่อย 4.1 ปรับระบบและลดขั้นตอนในการทำงาน.....	160
27 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เกี่ยวกับความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การพัฒนาการบริหารเวลาเพิ่มประสิทธิภาพ การ ปฏิบัติงาน กลยุทธ์ย่อย 4.2 ส่งเสริมบุคลากรปฏิบัติงานเต็มความสามารถ ...	161

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง

หน้า

- 28 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น
ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เกี่ยวกับความเหมาะสมและ
ความเป็นไปได้ของกลยุทธ์ การพัฒนาการบริหารเวลาเพิ่มประสิทธิภาพ
การปฏิบัติงาน กลยุทธ์ย่อย 4.3 เพิ่มขีดความสามารถในการบริการ
ของบุคลากร 162
- 29 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น
ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เกี่ยวกับความเหมาะสมและ
ความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การสนับสนุนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสร้างองค์กร
คุณภาพ กลยุทธ์ย่อย 5.1 พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ..... 163
- 30 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น
ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เกี่ยวกับความเหมาะสมและ
ความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การสนับสนุนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสร้างองค์กร
คุณภาพ กลยุทธ์ย่อย 5.2 เพิ่มอุปกรณ์ เทคโนโลยีที่ทันสมัยใช้ในการทำงาน
และการติดต่อสื่อสาร 164
- 31 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคิดเห็น
ของผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เกี่ยวกับความเหมาะสมและ
ความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การสนับสนุนการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสร้างองค์กร
คุณภาพ กลยุทธ์ย่อย 5.3 พัฒนาความสามารถของบุคลากรในการใช้
เทคโนโลยี 165

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 แสดงระบบการบริหารโดยรวม	16
2 แสดงหน้าที่ของการบริหารจัดการ (Functions of management) หรือกระบวนการของการบริหารจัดการ (Management)	16
3 แสดงกระบวนการบริหารจัดการซึ่งประกอบด้วยหน้าที่ที่สัมพันธ์กัน 4 ประการ.....	19
4 แสดงรูปแบบการจัดการกลยุทธ์สำหรับองค์กรที่ดำเนินงานเพียงด้านเดียว	27
5 แสดงรูปแบบการจัดการกลยุทธ์สำหรับองค์กรที่ดำเนินงานหลากหลาย	28
6 แสดงเมตริกซ์ความเจริญเติบโต – ส่วนครองตลาด	29
7 แสดงเมตริกซ์ปัจจัยภายใน – ภายนอก	30
8 แสดงเมตริกซ์การวิเคราะห์ส่วนประกอบของหน่วยงานภาครัฐ.....	31
9 แสดงรูปแบบองค์กรเรียนรู้ระดับโลก	42
10 แสดงทางเลือกในการได้มาของเทคโนโลยี.....	72
11 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย.....	92
12 แสดงขั้นตอนวิธีการดำเนินการวิจัย	94